

Film és Művelődés. Pedagógiai, népművelési és művészeti havi film-szemle. Felelős szerkesztő: *Stein Márton*. Kiadótulajdonos a Magyar-Holland Kultúrgazdasági Rt. Bp., 1926, I. évf.

VEGYES.

A III. Egyetemes Tanügyi Kongresszus Előkészítő Bizottságának elnöki tanácsa a szakosztályi elnökök bevonásával *Kornis Gyula* egyetemi tanár elnöklésével a Tanítók Házában tartotta ülését. Jelen voltak: Klug Péter, Sebestyénné Stetina Ilona, Relkovič Néda, Schichtanz Armin, Krug Lajos, Gróh István, Sólyom János, Sztankó Béla, Holló Károly, Pintér Jenő, Dengl János, Ölveczky Pál, Molnár János, Avar Gyula, Síklaki István, Nagy Sándor, Mosdóssy Imre, Dóczi Imre, Havas István, Novágh Gyula, Juba Adolf, Tauffer Vilmos, Karafiáth Jenő, Osztie Béla, Madzsar Imre, Tóth Árpád, Molnár Oszkár, Purébl Győző, Simon Lajos, Vitéz Papp Gyula. Az Előkészítő Bizottság foglalkozott azokkal a kérdésekkel, melyek hivatva lesznek az egész oktatásügy megreformálására. E kérdések három főcsoportba tartoznak: 1. Korszerű pedagógiai kérdések. 2. Tanügyi közigazgatás és szervezet. 3. Anyagi ügyek. — Nagy László, a Gyermektanulmányi Társaság elnöke a pályaválasztás és tehetségvizsgálat kérdését óhajta tárgyaltatni, Tauffer Vilmos nyug. egyetemi tanár, a Felsőoktatásügyi Egyesület elnöke pedig a természettudományok intenzív oktatását kívánja a középiskolák tantervébe beilleszteni és tárgyaltatni. Az elnöki tanács megállapodott a kongresszus összeségét foglalkoztató következő kérdésekben: 1. Nemzeti kultúrjavak oktatásunkban. 2. Egységes iskolaszervezet és tanügyi közigazgatás. 3. Anyagi ügyek. 4. A Magyarországi Tanítóegyesületek Orsz. Szövetségének javaslatát az összes tanügyi alkalmazottaknak szövetségbe való tömörítéséről elfogadták. Az elnöki tanácsba beválasztották Vasadi Balogh György nemzetgyűlési képviselőt, a Nőnevelési Szakosztály elnökévé Sebestyénné Stetina Ilona nyug. női felsőipariszkolai főigazgatót, a Kisdednevelői Szakosztály elnökévé pedig Végh Józsefet, a Kisdednevelők Orsz. Egyesületének ügyv. elnökét választották meg.

Nemzetközi embervédelmi kiállítás Budapesten. Az állatvédelem (értés: kutyakultusz) fénykorában időszerű és életrevaló ötlet volt a társadalom széles rétegeit az embervédelemre is nyomatékosan ráeszméltetni. Sőt ötletnél jóval több. Mert ha elfogulatlanul méltányolják az iparcsarnokban máj-, aug-
ban bemutatott felette értékes és szinte túlgazdag anyagot, meg kell állapítani, hogy egy nagyszabású vállalkozással volt dolgunk, amely az ember egészségügye körül ügyesen sorakoztatta az ifjúság testi és értelmi védelmét, amit a paedagogusok sem mellőzhetnek hallgatással. Noha ezen a helyen nem méltathatjuk részletesen ezt a kiállítást, amely előnyösen elütött a merőben a nagyközönség szórakoztatására irányuló szokványos tömegtárlatoktól, sőt talán inkább a szakemberek érdekeit tartotta szem előtt, legalább utalni óhajtunk arra, ami hozzánk közel esik. A kiállításnak 13 főosztályán belül a

következő csoportokkal találkoztunk. A paedagogiai csoportban talált helyet a gyógypaedagogia, az új iskola, családi iskola és Montessori-iskola, a pályaválasztási tanácsadó, a torna, sport és a cserkészmozgalom. A társadalmi egészségtan főbb csoportjai az anya- és csecsemővédelem, a gyermek élettana és kórtana, állami gyermekvédelem, m. kir. javítóintézetek, állami nevelőotthonok, Vöröskereszt, Gyermekvédő Liga, Nyomorék Gyermek Otthona, Ingyentej- és Ingenkenyér-Egyesület stb. A kiállítás jelentőségét fokozta országos és nemzetközi jellege. Képvisele voltak, sajnos, nem teljes számmal, nagyobb vidéki városaink, a külföldről pedig Német-, Olasz-, Finnország, Ausztria, a népszövetség egészségügyi alosztálya, a chicagói városi egészségügyi hivatal stb. Ennek a résznek fénypontja a drezdai egészségügyi múzeumnak *Der Mensch* c. gyűjteménye, amely 1911 óta Európának más-más fővárosában került bemutatásra. A gazdag történelmi csoport a hazai iskolázásra vonatkozó érdekes adatokban és tárgyakban is bővelkedett. Ilyenek a régi debreceni diákok tűzoltóegyesületének (mely egyúttal a világnak első önkéntes tűzoltóegyesülete volt) eredeti oltókészülékei, amelyek, de különösen az ú. n. *gerundium*, a tavalyi salzburgi tűzoltókiállításon is feltűnést keltettek. A tűzoltást külön törvények szabályozták. Így az *Incendium — ad arma!* kiáltásra csizmán kellett a tűz színhelyére sietni s 25 denár bírságot róttak ki arra, aki a tűz megfékezése után nem tért vissza azonnal a kollégiumba. A számos tanulságos képpel díszített, 350 lapra terjedő, többnyelvű katalógus külön fejezetekben ismertette a magyar művészeti és iparművészeti oktatást. A kiállításon lépten-nyomon elénk tárult az az ezernyi veszedelem, amely az emberre leselkedik, de nyomban ott láttuk az állami és társadalmi tényezőknek ernyedetlen intézkedéseit és eszközeit amazoknak elhárítására. Kár, hogy a kiállítás, amely elsősorban dr. Lukács György v. b. t. t. és Deutsch Ernő főorvos buzgóságát és szakértelmét dicsérte, nem részesült abban a pártfogásban, amelyre becsületesen rászolgált és amelyet a társadalomnak és egyének saját érdeke tett volna megokolttá.

kf.

Egészségügyi nap! Nevelésügyi nap? A népjóléti minisztérium propaganda osztálya az Országos Közegészségi Egyesülettel karöltve Szent István napjára nagyszabású tervezetet dolgozott ki az egészségügyi ismeretek minél hathatósabb terjesztésére. Evégből a fővárosi és vidéki lapokban hivatott szakemberek tollából népszerű felvilágosító cikkek jelentek meg, a színházakban, mozikban és egyéb nyilvános helyeken idevágó előadásokat tartottak, amelyeket rádió útján is továbbítottak; az egész országban ingyen osztogattak egészségügyi ismereteket tartalmazó röpiratokat, képeslapokat stb. Ezt a dicséretes törekvést megelégedéssel vesszük tudomásul és a szervezőknek a legteljesebb sikert kívánjuk. A jóra való egészségügyi kezdeményezés nyomán azonban a mi elménkben is megfogant egy szerény csira, amely esztendőre terebélyes fává nőhetné ki magát. *Vajjon a közoktatásügyi minisztérium a Magyar Paedagogiai Társasággal karöltve nem rendezhetne-e amahoz hasonló országos propagandát a nevelésügy érdekében?* A mi olvasóinkat ennek a tervnek életrevalóságáról és szükséges voltáról nem kell meggyőzni, de talán a kívülről

köröket sem, akik tudatában lehetnek annak, hogy népegészségügy és népművelés ikertestvérek s hogy nevelésügyi kérdésekben a tömegeknek tájékozottsága, sajnos, legalább olyan fogyatékos, mint az egészség dolgában. Az 1927. esztendő a III. Országos Egyetemes Tanügyi Kongresszus révén különben is a pedagógia jegyében áll; legyünk azon, hogy ne csupán a szakembereknek váljék javára!

A népszövetség az iskolában. Egy genfi híradás szerint a nemzetek együttműködésének tanügyi albizottsága augusztus elején ülést tartott, amelyen Murray elnök és Destrie volt belga kultuszminiszter javaslatot tett azíránt, hogy minden iskolában ismertessék meg a tanulókkal a *népszövetség eszméjét*. Ezután programot dolgoztak ki arra vonatkozóan, hogy a különböző országokban *meg kell (!) változtatni az oktatás rendszerét*. A bizottság elhatározta (!), hogy valamennyi állam minden iskolájában felvéteti (!) a tantervbe a népszövetség ismertetését. Végül kívánatosnak tartják, hogy nagy súlyt vessenek *külföldi utazásokra*, hogy az ifjúság megismerhesse más országok szellemi életét. Nem szállunk perbe ennek a kissé különösen megfogalmazott híradásnak „határozataival“, de a népszövetség ismertetésére vonatkozó is eléggé méltányosnak tartjuk, ha azzal az illető békeszerződés ismertetése is együtt jár. Így azután mintegy a világ közvéleményének szentesítése mellett módunkban lesz nyomatékosan rámutatni arra, hogy a magasztalt népszövetség mit tett, helyesebben mit nem tett mindezeideig az elnyomott nemzeti kisebbségek érdekében, úgyszintén arra is, hogy a győzők mit követtek el ellenünk a trianoni békeszerződés keretében. Erre a célra alkalmas segédeszközök Károly János *Magyar Nemzeti Kátéja* és Gerevich Zoltán füzete: *A magyar béke*.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a japán egyetemeken a hallgatók már két év előtt népszövetségi ifjúsági egyesületeket alakítottak, amelyek az idén kongresszust tartottak. Ennek előkészítésében és lefolytatásában lehetőleg követték az igazi népszövetség ügyrendjét és tárgysorozatát. Az ennek keretébe tartozó 55 államot a különböző egyetemek és főiskolák hallgatóinak egy-egy csoportja képviselte, az előadók pedig alapos előkészület után láttak munkájukhoz. Ennek megfelelően a kongresszus, amelyen Tokugawa császári herceg, sok tanár és külföldi is részt vett, komoly lefolyású és a kitűzött célra minden tekintetben eredményes volt.

MAGYAR PAEDAGOGIAI TÁRSASÁG.

1926 október 16-án *Kornis Gyula* elnöklete alatt felolvasó ülést tartottunk a következő tárgysorozattal:

1. *Kornis Gyula* elnöki megnyitója: *A tudomány egysége és az egyetem egysége.* (L. a 145—151. lapon.)

2. *Mitrovics Gyula* rendes tag: *Szanálás és nevelés.* (Székfoglaló.)